

اردوغان و سفر پرز به باکو

هنگامی که رجب طیب اردوغان رئیس رژیم صهیونیستی را در اجلاس جهانی داووس به باد انتقاد گرفت، برخی آنرا به هیجان زده شدن وی نسبت دادند در حالی که در مناسبات

سرویس ترکیه/خبرگزاری آران
عطا بهرامی

هنگامی که رجب طیب اردوغان رئیس رژیم صهیونیستی را در اجلاس جهانی داووس به باد انتقاد گرفت، برخی آنرا به هیجان زده شدن وی نسبت دادند در حالی که در مناسبات سیاسی منطقه تغییرات شگرفی حاصل شده است. ترکیه دیگر متحد استراتژیک اسرائیل نیست؛ اردوغان هیجان زده نبود.

سفر اخیر رئیس رژیم صهیونیستی به جمهوری آذربایجان را نباید در چارچوب سفرهای عادی مقامات سیاسی تحلیل کرد. مذاکرات سران این رژیم با مقامات آذربایجانی اقداماتی است که در پس آن مناسبات کشورهای منطقه آسیای صغیر با این رژیم و همچنین قدرت های بزرگی که پای در منطقه دارند دچار تغییراتی اساسی خواهد شد. در سفر پرز به باکو قراردادهای تسلیحاتی قابل توجهی نیز بین طرفین به امضا رسید که نشان دهنده مناسبات طرفین در سطح High Politic می باشد. این اتفاق یعنی مناسبات اسرائیل و جمهوری آذربایجان را باید با مواضع ترکیه در قبال این رژیم در کنار یکدیگر قرار داد تا بتوان به نتیجه گیری بهتری دست یافت.

هنگامی که اردوغان رئیس رژیم صهیونیستی را در اجلاس جهانی داووس به باد انتقاد گرفت، برخی آنرا به هیجان زده شدن اردوغان نسبت داده و از روابط استراتژیک ترکیه با اسرائیل سخن گفتند در حالی که در مناسبات سیاسی منطقه تغییرات شگرفی حاصل شده است. ترکیه دیگر متحد استراتژیک اسرائیل نیست و اردوغان هیجان زده نشده بود. اقدامات رژیم صهیونیستی به شدت با موضوعات حیاتی ترکیه در تضاد قرار داشته و حاکمیت ملی این کشور را تهدید می کند. رژیم صهیونیستی در تلاش است تا کردهای یهودی را به منطقه اقلیم کردستان بازگرداند و برای خود جای پای محکمی در آن منطقه ایجاد نماید، تشویق مهاجرت معکوس در تاریخ رژیم صهیونیستی بی سابقه است. به این مهم باید اقدامات گسترده اقتصادی و امنیتی این رژیم را در منطقه اقلیم کردستان را نیز افزود.

حمایت صهیونیست ها از اقلیم کردستان و تقویت آن منطقه در تضاد با سیاست کلان ترکیه برای جلوگیری از تقویت کردستان قرار دارد. کردستان عراق در مرکز توجه ایالات متحده برای طرح خاورمیانه بزرگ تر (Greater Middle East) است؛ این مهم بارها بوسیله هنری کسینجر و سایر استراتژیست های برجسته آمریکایی مورد تاکید قرار گرفته است. سیاست هماهنگ اسرائیل و آمریکا در تضاد با منافع حیاتی ترکیه قرار دارد. ظرفیت کردستان برای ایجاد واگرایی در کشورهای منطقه بسیار زیاد است.

در طرف دیگر ماجرا، جمهوری آذربایجان بعنوان کشوری که در ابتدای استقلال از اتحاد جماهیر شوروی مورد توجه ترکیه قرار داشت و در شعارهای زمامداران آن دوره ترکیه بعنوان یکی از حلقه های ترکستان بزرگ مورد توجه قرار گرفته بود و حتی طرحهایی برای معاوضه قسمتی از خاک ارمنستان برای اتصال دو کشور آذربایجان و ترکیه مطرح می شد،

آمریکا را انتخاب کرده است. تهدید حاضر و آماده بازگشت روس ها انگیزه آذربایجان را برای رفتن بسوی آمریکا چند برابر می کند. جمهوری آذربایجان به دلیل تغییر استراتژی ترکیه به خاطر عملکرد آمریکا در تهدید حاکمیت ملی این کشور و نیاز ایالات متحده برای داشتن متحدانی در منطقه در مدار توجه هر چه بیشتر آمریکا قرار گرفته است. اگر به تلاش گسترده آمریکا برای دور کردن هر چه بیشتر جمهوری های سابق از روسیه نیز توجه کنیم می بینیم که آمریکا توجه و تاکید بیشتری برای دور کردن آذربایجان از متحدان پیشین و شرکت در ائتلاف های جدید دارد.

جمهوری آذربایجان به اسرائیل و آمریکا نزدیک و از ترکیه دور می شود؛ ارمنستان که دشمن استراتژیک آذربایجان است به سوی ترکیه گرایش دارد و سفر نخست وزیر ترکیه به باکو به بهانه مسابقه فوتبال در همین جهت است. دو کشور پس از نزدیک به یک قرن، کشتار ارمنه را به فراموشی می سپارند.

از دست دادن مناسبات کلان با ترکیه برای رژیم صهیونیستی ناگوار است اما این رژیم نمی تواند هیچ کشور دیگری را با آمریکا جایگزین نماید. جمهوری آذربایجان نیز چشم به کمک های اقتصادی و نظامی ایالات متحده دوخته است، آذربایجان می خواهد برای مقابله با بازگشت روس ها متحد قابل اتکایی بیابد.

این اتفاقات یعنی تغییر اساسی ائتلاف های منطقه ای، پیام های خوبی نیز برای سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران دارد. در طی چند قرن اخیر هیچ گاه تا به این اندازه منافع ملی ایران و ترکیه هم راستا نبوده است.

پایان پیام.